

Good Partner

E.5 De mechanismen voor de co-constructie van mobiliteits- en openbareruimteprojecten met de burgers en de economische en sociale sector versterken

De ambitie is ervoor te zorgen dat de bevolking, burgerverenigingen en de economische en sociale sector bij de uitvoering van het GewMP en de gemMP's betrokken worden, zodat de aanvaarding verhoogt en de operationalisering die het meeste aansluit bij de behoeften van de gebruikers gehanteerd wordt, en ervoor te zorgen dat de inrichtingen en infrastructuren overeenstemmen met de doelstellingen van het Gewest.

Balans van de uitvoering door het gewest

Uitvoering van de acties



De vertegenwoordiging van het verenigingsleven versterken, ondersteunen en aanmoedigen middels tussenkomsten in de workshops en gespecialiseerde afdelingen van de gewestelijke en gemeentelijke mobiliteitscommissies (via een herziening van de werking van de gewestelijke mobiliteitscommissie en de gespecialiseerde afdelingen en een formalisering in een huishoudelijk reglement);

De processen en beginselen bepalen voor de selectie van projecten die ter advies aan de commissies en gespecialiseerde afdelingen worden voorgelegd, en de samenstelling van deze laatste herzien om ervoor te zorgen dat iedere betrokken partij voldoende vertegenwoordigd is (in het kader van actie E.4);

Een handvest van participatie opstellen om ondersteuning te bieden bij projecten inzake mobiliteit en openbare ruimte (op basis van reeds bestaande projecten en goede praktijken, zoals de speel- en schoolstraten), de middelen ontwikkelen om deelname te garanderen (IT-platform, panels, rondetafelconferenties, structurele ontmoetingen, tests en *Living Labs*...) en de uitwisseling van ervaringen tussen gemeenten over hun praktijken aanmoedigen

Deel uitmaken van de strategie Go4Brussels 2030 om de opvolgings- en overlegprocessen te verduidelijken met de economische en sociale sector (via hun vertegenwoordiging in de gewestelijke mobiliteitscommissie...) en de commissies van de andere gewesten en zorgen voor de operationalisering ervan

Analyse van de vooruitgang en obstakels

De oprichting en opdrachten van de Gewestelijke mobiliteitscommissie (GMC) zijn formeel beschreven in hoofdstuk III van de mobiliteitsordonnantie 2023. Er werd een uitvoeringsbesluit aangenomen om dit hoofdstuk uit te voeren en bepaalde artikelen strekken ertoe de werking van de GMC te versterken. Tot slot werd in mei 2024 het huishoudelijk reglement van de GMC goedgekeurd.

De samenstelling van de GMC en haar gespecialiseerde afdelingen wordt regelmatig herzien.

Eenzijds werd de samenstelling van de plenaire vergadering van de GMC herzien en uitgebreid om de representativiteit van de mobiliteitsactoren beter te waarborgen en anderzijds omvat de GMC nu 5 gespecialiseerde afdelingen:

- Personen met beperkte mobiliteit
- Actieve modi (verantwoordelijk voor de analyse van projecten)
- Fiets
- Goederen

- Sociale inclusie

Deze laatste afdeling werd in februari 2024 opgericht om een antwoord te bieden op de steeds belangrijker wordende sociale uitdagingen in mobiliteitskwesties.

Burgerparticipatie is een noodzaak geworden voor de implementatie van mobiliteitsprojecten en projecten voor de inrichting van de openbare ruimte. Brussel Mobiliteit voorziet voor een groot aantal van zijn projecten in participatiemomenten (openbaar onderzoek is trouwens een vorm van participatie) en streeft ernaar het aandeel projecten met een hoger niveau van participatie, zoals raadpleging of zelfs co-constructie, op te voeren. In dat opzicht is de invoering van de autoluwe wijken (actie A.2) een goed voorbeeld van versterkte participatie, net als de heraanleg van het [Koninginneplein](#) en de inclusieve aanpak ervan met verkenningswandelingen voor vrouwen. Bij sommige projecten met een lager participatieniveau werd ook geprobeerd om buiten het kader van de traditionele informatievergaderingen te treden en dichterbij de inwoners te komen door rechtstreeks ter plaatse te gaan met informatieborden en experts die klaarstaan om vragen te beantwoorden.

In sommige acties van Brussel Mobiliteit wordt geëxperimenteerd met Living Labs (zie actie A.3), zoals Brussel op Vakantie, waarbij mensen tijdens de zomer de "autoluwe stad" kunnen testen om de doelstellingen van Good Move beter te begrijpen. In februari 2024 heeft Brussel Mobiliteit een oproep tot het indienen van ideeën aan de Brusselse bevolking gericht om de openbare ruimte in de hoofdstad te vergroenen. Dit project benut de locatiekennis van de inwoners om de natuurlijke afkoeling, biodiversiteit, regenwaterinsijpeling en de levenskwaliteit te verbeteren. Het sluit aan bij de doelstelling om "bij te dragen tot de aanpassing aan de klimaatveranderingen" uit de City vision van het Good Move-plan. De oproep tot het indienen van ideeën werd afgesloten in februari 2024 en leverde meer dan 400 voorstellen op.

Maar Brussel Mobiliteit heeft ook enkele bijzonder moeilijke participatiemomenten gekend, naar aanleiding van de soms gewelddadige weerstand tegen bepaalde projecten. Een van de lessen (zie actie A.2 voor andere lessen) is dat het dus belangrijk is te bepalen waar en wanneer er overlegd, geraadpleegd of samengewerkt moet worden en met wie. Brussel Mobiliteit wil via een handvest voor burgerparticipatie een antwoord bieden op deze vragen. Het doel van dit document is een duidelijk kader te schetsen voor projectleiders, hen in staat te stellen het gewenste participatieniveau naargelang hun projecten te bepalen en hen een aantal principes en tools aan te reiken om dit toe te passen. Als het participatieniveau eenmaal is bepaald, is het belangrijk dit duidelijk te communiceren naar de burgers en zich hier gedurende het hele project aan te houden.

Er werd een werkgroep opgericht bij Brussel Mobiliteit met als doel een lijst op te maken van de participatieprocessen, om deze beter te coördineren, middelen te centraliseren, goede praktijken uit te wisselen en een strategie uit te werken om projectleiders te begeleiden.

Sinds februari 2023 heeft Brussel Mobiliteit overigens rechtstreeks contact met de dienst Participatie van Perspective. Er werd trouwens een denkoefening over burgerparticipatie aangevat in het kader van de lokale mobiliteitscontracten en in ruimere zin de projecten van Brussel Mobiliteit. Perspective.brussels wordt in dat opzicht regelmatig geraadpleegd. De twee administraties hebben regelmatig contact over de ontwikkeling van een gewestelijke participatiestrategie waarbij Brussel Mobiliteit zou aansluiten.

Wat betreft de Strategie GO4Brussels, wordt de economische en sociale sector vertegenwoordigd in de GMC. Bovendien krijgt haar stuurgroep elk jaar een presentatie over de voortgang van de mobiliteitsacties van de Strategie Go4Brussels. De GMC Goederen komt 1 tot 3 keer per jaar bijeen om onderwerpen te bespreken die gedeeld moeten worden of om input te vragen van het diverse publiek van deze gespecialiseerde afdeling (transportbedrijven, laders, gewestelijke en gemeentelijke administraties, consultants, onderzoekscentra en universiteiten, federaties, vakbonden, enz.)

Kerncijfers

- Aantal adviezen uitgebracht door de GMC in 2023: 21, waaronder 4 initiatiefvoorstellen en één advies naar aanleiding van de werkzaamheden door de gespecialiseerde afdeling PBM.
- Aantal ingevoerde autoluwe mazen, met een versterkt participatieproces: 5
- Projectoproep “Brussel plant”, aantal ontvangen kandidaturen: 400
Participatiemoment in het kader van het Picard-project

Geïllustreerde verwezenlijkingen



Participatieworkshop in het kader van de aanleg van een tramlijn



Afbeelding van een uitverkoren project van de projectoproep “Brussel plant!”



Een van de vele tijdelijke inrichtingen die werden gerealiseerd in het kader van de projectoproep “Brussel op vakantie”



Om meer te weten te komen over de uitvoering van deze actie op lokaal niveau, kan u de volgende pagina's raadplegen over de uitwerking ervan zoals beoordeeld door de 19 gemeenten.



GOOD PARTNER

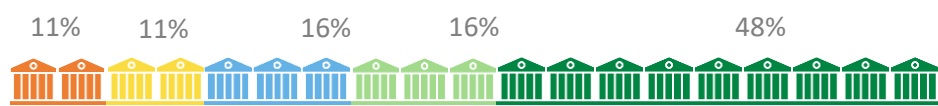
E.5 De mechanismen voor de co-constructie van mobiliteits- en openbareruimteprojecten met de burgers en de economische en sociale sector versterken

De ambitie is ervoor te zorgen dat de bevolking, burgerverenigingen en de economische en sociale sector bij de uitvoering van het GewMP en de gemMP's betrokken worden, zodat de aanvaarding verhoogt en de operationalisering die het meeste aansluit bij de behoeften van de gebruikers gehanteerd wordt, en ervoor te zorgen dat de inrichtingen en infrastructuren overeenstemmen met de doelstellingen van het Gewest.

Balans betreffende de uitvoering van de acties door de gemeenten

Tools implementeren om burgerparticipatie in mobiliteitsprojecten en projecten van openbare ruimte te garanderen (handvest...)

Gemiddelde: 2.95
Standaardafwijking: 1.61



De fietsers van de gemeente raadplegen (commissie Fiets/Actieve modi, mobiliteitscommissie...)

Gemiddelde: 2.79
Standaardafwijking: 1.69



Analyse van de vooruitgang en obstakels bij de uitvoering

Deze acties zijn in de meeste gemeenten permanent. In verschillende gemeenten wordt burgerparticipatie systematischer toegepast in stadsvernieuwings-/herwaarderingsprojecten. Sommige gemeenten beschikken over een participatiegids, maar die wordt in de praktijk niet echt gebruikt. Ten slotte vindt burgerparticipatie plaats naargelang het geval, afhankelijk van de omvang van het project, de politieke en burgerverzoeken en het toegewezen budget.

Bepaalde gemeenten zijn voorstander van een gewestelijke participatiegids.

Wat de communicatie met fietsers van de gemeenten betreft, organiseren de meeste gemeenten vergaderingen (tussen 2 en 6 keer per jaar). Op deze vergaderingen komen de schepenen van Mobiliteit en zijn of haar vertegenwoordigers, het gemeentelijk en gewestelijk personeel dat betrokken is bij mobiliteit, de politiezone (Bikers), de belangrijkste fietsverenigingen en verschillende adviseurs op het gebied van toegankelijkheid/veiligheid voor voetgangers/PBM's samen. Tijdens deze vergaderingen worden vooral de verbeterpunten voor fietsers besproken (op gemeentelijk niveau) en worden ook projecten voorgesteld.

De obstakels die door de gemeenten werden geïdentificeerd, zijn de volgende:

- Aanzienlijke politieke invloed van de aanwezige verenigingen
- Gebrek aan competentie inzake externe participatie binnen de gemeente
- Een gebrek aan verenigingen in bepaalde gemeenten
- Gebrek aan tijd en personeel in sommige gemeenten

Kerncijfers

/

Goede praktijken

- In Sint-Pieters-Woluwe wordt veel gebruik gemaakt van het onlineplatform voor burgerparticipatie Fluicity. Dankzij dit platform kunnen de inwoners van de gemeente hun ideeën aan het gemeentebestuur voorleggen en bespreken, plaatselijk nieuws raadplegen, deelnemen aan enquêtes of problemen in de gemeente melden. Het wordt bijvoorbeeld gebruikt voor het afvalplan.
- In Oudergem heeft de gemeente een belangrijk burgerparticipatieproces ingevoerd, waarbij de omwonenden bij elk project moeten worden betrokken. Daarnaast wordt er een budget specifiek gewijd aan burgerprojecten. De populairste projecten worden geselecteerd aan de hand van een stemming door de burgers en krijgen financiële steun. Deze aanpak zorgt ervoor dat inwoners actief kunnen bijdragen aan beslissingen en projecten die een impact hebben op hun gemeenschap, waardoor de participatieve democratie op plaatselijk niveau wordt versterkt.
- In Sint-Agatha-Berchem werd een participatief platform gebruikt om de inhoud van het gemeentelijk ontwikkelingsplan te bepalen. Ze willen één platform blijven gebruiken voor een hele reeks thema's, zoals het LMC.
- In Anderlecht is het Participatiehuis Anderlecht¹ zeer actief en het onderhoudt contacten met verschillende andere gemeenten. Zijn doel is inwoners te informeren over wat er in hun gemeente reilt en zeilt en hun actieve deelname aan het gemeenschapsleven te bevorderen. Zijn gids voor burgerparticipatie is een voorbeeld in Brussel. Het CEMA-netwerk is ook zeer actief op verschillende gebieden (parkeergelegenheid, verkeersplannen, ANPR-camera's, enz.).

¹ [Participatiehuis \(participation-anderlecht.be\)](http://participatiehuis(participation-anderlecht.be))